

Trzecia Pielgrzymka Papieża Jana Pawła II

<https://trzeciapielgrzymka.ipn.gov.pl/jp2/foto-i-multimedia/filmy-i-nagrania-audio/14409,Wprowadzenie.html>
27.04.2024, 11:52

Wprowadzenie

Radostaw Poboży, Paweł Zielony,
Archiwum IPN

Zgromadzone w Archiwum IPN nagrania filmowe oraz foniczne pozwalają nam przypomnieć i poczuć atmosferę tych siedmiu wyjątkowych, czerwcowych dni 1987 roku. Są czymś więcej niż kronikarskim zapisem fragmentów trzeciej podróży apostołskiej Jana Pawła II do Polski.

Celem nagrania filmów operacyjnych nie było udokumentowanie przebiegu tego wielkiego wydarzenia czy treści wystąpień Jana Pawła II. Najważniejsze było uchwycenie zachowań zebranych ludzi, czyli np. zarejestrowanie osób wykrzykujących niebezpieczne dla ustroju PRL hasła czy trzymających transparenty o niewygodnej dla władzy treści. Później nagrania te mogły być wykorzystane przez komunistyczne władze jako materiał dowodowy przed sądami i kolegiami ds. wykroczeń. W zachowanych materiałach uwieczniono m.in. spotkanie Jana Pawła II z profesorami i studentami KUL, msze święte w Tarnowie, na krakowskich Błoniach i w Gdańsku - Zaspie. Na taśmie z Krakowa został uchwycony negatywny stosunek

funkcjonariuszy bezpieczeństwa do uczestniczących w wydarzeniu wiernych. W drugiej minucie filmu, podczas wyłapywania przez milicjantów młodych mężczyzn z tłumu, zza kadru słychać cyniczne i wulgarne komentarze rejestrujących zdarzenie.

Interesującym świadectwem papieskiej pielgrzymki są również amatorskie nagrania dźwiękowe homilii papieskich. W odróżnieniu od filmów operacyjnych, które miały pozostać tajne i służyć doraźnym celom służbowym, powstały z potrzeby serca, by utrwalić atmosferę spotkań z Papieżem bez ingerencji cenzury, która była powszechna w komunistycznych mediach publicznych. Nagrane na kasetach magnetofonowych relacje dźwiękowe powstały, by móc do nich wracać później, dzielić się nimi z innymi. Wiernie dokumentowały wydarzenie. Nie były przycinane ani edytowane.

Filmy aparatu represji zostały przekazane do IPN na mocy ustawy, a kasety magnetofonowe z nagraniami audio zostały podarowane przez prywatnych darczyńców. Nagranie audio z wizyty Jana Pawła II na Jasnych Błoniach w Szczecinie z 11 czerwca 1987 r. zostało przekazane do AIPN przez pana Sławomira Lenera, a kasetę magnetofonową z homilią wygłoszoną przez Papieża podczas mszy świętej w Gdańsku-Zaspie w dniu 12 czerwca 1987 r. przez pana Janusza Walentynowicza. Wszystkie powyższe nagrania filmowe i dźwiękowe zostały poddane digitalizacji w Archiwum IPN i są dostępne w postaci plików cyfrowych.

Uzupełnieniem materiałów audiowizualnych

zgromadzonych w niniejszej sekcji są filmy edukacyjne nakręcone przez IPN a dotyczące III pielgrzymki.

autor tekstu: Paweł Zielony, Archiwum IPN; wybór filmów: Radosław Poboży, Archiwum IPN

Pliki do pobrania

Plan działań Wydziału XII Biura "B" SB MSW [Obserwacja zewnętrzna] w związku operacją krypt. "Zorza II" dot. wykonywania dokumentacji, fotograficznej, filmowej i telewizyjnej podczas pobytu Papieża w PRL w 1987 r.

[Plan działań Wydziału XII Biura "B" SB MSW \[Obserwacja zewnętrzna\] w związku operacją krypt. "Zorza II" dot. wykonywania dokumentacji, fotograficznej, filmowej i telewizyjnej podczas pobytu Papieża w PRL w 1987 r. \(pdf, 3.07 MB\)](#)